

Čís. 4899.

§§ 214, 216 a 9 tr. zák.

Pachatele trestného činu nelze trestati pro nadržování sobě samému, leč by šlo o případy, v nichž pachatel svou činnou snahu, směřující k odvrácení podezření a zahlazení důkazů svého provinění, neomezil na činnost vlastní, nýbrž ji uplatnil prostřednictvím osob třetích, trestně-právně zodpovědných; osoby jmenované v § 216 tr. zák. jakož i pachatel trestného činu jsou beztrestné jen, nepřistoupila-li k ukryvání samému další trestná činnost (svádění třetích ve smyslu § 9 tr. zák.).

S hlediska §§ 9, 214 tr. zák. nezáleží na tom, že v době činu šlo již o zahájenou trestní věc (o opatrování si fingovaných prostředků obhajovacích).

Zásada o nezpůsobilosti prostředku k pokusu deliktu nepřichází při nedokonaném svádění po rozumu § 9 tr. zák. v úvahu.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1934, Zm I 587/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 15. dubna 1932, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem nedokonaného svádění ke zločinu nadržování podle §§ 9, 214 tr. zák.

Důvody:

Stěžovatelka napadá rozsudek soudu první stolice jedině ve výroku, jímž byla uznána vinnou zločinem bezvýsledného svádění ke zločinu nadržování podle §§ 9, 214 tr. zák. Zmateční stížnost její uplatňuje v tomto směru výhradně materiální zmatek podle § 281 čis. 9 a), příp. i b) tr. ř. Především namítá s hlediska prve cit. zmatku, že činností, již rozsudek nalézacího soudu podřadil pod ustanovení §§ 9, 214 tr. zák., chtěla obžalovaná získati vývodní důkazní prostředek jen pro sebe ve své vlastní trestní věci a ne pro jinou osobu, kdežto nadržování podle § 214 tr. zák. musí se vztahovati vždy na trestný čin osoby jiné.

Osoba podezřelá (obviněná) z trestného činu není podle zákona povinna, by sama přispívala ke svému usvědčení, zvláště by úřadům pátrajícím po jejím zavinění činila údaje, jimiž by podezření proti ní mohlo býti podepřeno (§§ 200 až 203, 245 tr. ř.). Nelze též odepřít souhlasu názoru, že pachatele trestného činu nelze trestati pro nadržování sobě samotnému, že se tudíž nemůže sám svou vlastní osobou dopustiti zločinu podle § 214 tr. zák. (důsledek ustanovení § 216 tr. zák.). Než uvedená dobrodiní jsou zákonem propůjčena pachateli trestného činu výhradně jen pro jeho vlastní osobu, pokud pak jde o trestné nadržování mimo to výjimečně též osobám uvedeným v § 216 tr. zák. Nelze je proto rozšiřovati na případy, v nichž pachatel svou činnou snahu směřující k odvrácení podezření a zahlazení důkazů svého provinění neomezil na činnost vlastní, nýbrž ji uplatní prostřednictvím osob třetích, trestně-

právně zodpovědných. To plyne zejména i z ustanovení § 216 tr. zák., podle něhož osoby v tomto ustanovení jmenované nemohou býti za předpokladů v něm uvedených trestány jen pro ukrývání samo. Jsou tedy osoby ty (a důsledně i pachatel trestného činu) beztrestné jen tehdy, když k ukrývání samému nepřistoupila další trestná činnost, jakou je i svádění třetích osob. Jeť nadržování zločincům (tedy i zločin podle § 214 tr. zák.) jedním z oněch zvláštních zločinů, o nichž je řeč v § 6 tr. zák., tedy samostatným trestným činem. Mají proto ohledně něho průchod také všeobecné zásady o spoluvinně, zároveň však též všeobecné předpisy trestního zákona o pokusu, tedy i o bezvýsledném pokusu podle § 9 tr. zák. Z toho plyne i další důsledek — podávající se ostatně i z ustanovení § 5 tr. zák. —, že pro trestně-právní povahu dotyčné činnosti vůbec a pro zodpovědnost spoluvinníků zvláště je směrodatné výhradně postavení pachatele (pachatele zločinu nadržování podle § 214 tr. zák.). Tohoto právního hlediska je samozřejmě použití i v případech uvedených v § 9 tr. zák., když účelem tohoto předpisu je zameziti, by v nikom a zejména nikým nebylo vzbuzováno odhodlání k trestnému jednání a trestní zákon v tomto směru nikoho nevyjímá, tedy ani samého pachatele původního trestného činu.

Podle rozsudku nalézacího soudu bylo zavedeno trestní řízení proti stěžovatelce Marii S-ové pro zločin spoluviny na zločinu krádeže podle §§ 5, 171, 173 tr. zák. Během tohoto trestního řízení žádala obžalovaná Marie S-ová na Evženu B-ovi, by ji v p-ské huti, kde byl zaměstnán, opatřil fingované účty na skleněné surové zboží, by se jimi mohla vykázati o původu zboží, jež u ní bylo nalezeno a o němž bylo zjištěno, že bylo odcizeno firmě Rudolf R. v B. a to Emilií H-ovou k návodu obžalované Marie S-ové. Též dala B-ovi seznam předmětů, na něž by se ony účty měly vztahovati. Prostřednictvím svého schovance Heřmana A-a ho ještě žádala, by vypovídal, že ho jen prosila, by nahlédl do knih v p-ské huti, zda něco nebylo koupeno na její jméno. Pachatelem zločinu podle § 214 tr. zák. byl by v tomto případě — kdyby byl podlehl svodům obžalované Marie S-ové — Evžen B., který nebyl nijak účasten na trestném činu obžalovaných Emilie H-ové a Marie S-ové. Bezvýsledné svádění jeho ke zločinu nadržování, i když bylo provedeno samou pachatelkou (spoluvinnicí) zločinu krádeže, není, jak z nahoře uvedeného názoru plyne, beztrestné. V důsledku toho není tato námitka stěžovatelky důvodná.

Týž důvod zmatečnosti vytýká stěžovatelka námitkou, že není dána v tomto případě skutková podstata zločinu podle §§ 9, 214 tr. zák., poněvadž v době činu šlo už o zahájenou trestní věc a poněvadž opatřování si fingovaných prostředků obhajovacích nespadá pod ustanovení § 214 tr. zák. Účelem tohoto ustanovení je chrániti vykonávání spravedlnosti proti jednáním, jichž účelem je poskytnouti pachateli pomoc po spáchaném činu. Ohrožení výkonu spravedlnosti může však nastati nejen v době, kdy vrchnost ještě nezahájila trestní řízení za účelem objevení zločinu nebo jeho pachatele, nýbrž i po zahájení řízení. To plyne zcela nepochybně ze slov zákona, který výslovně mluví o pátrající vrchnosti,

ale nečiní vůbec rozdílu v tom směru, zda řízení bylo už zahájeno čili nic. Ostatně činnost zločinci nadřezující může být po zahájení řízení právě tak účinná a nebezpečná jako před zahájením a není proto příčiny k jejímu vyloučení z trestní sankce. Tajením pŕtahŕ podle zákona je ŕmyslné překážení v ŕředním pátrání i jeho stěžování, nesoucí se k tomu konci, by nevyšly na jevo okolnosti, které by mohly vésti k vypátrání zločinu nebo aspoň k usvědčení pachatele. Je jím tedy každý pozitivní čin, směřující podle ŕmyslu jednajícího k tomu, by případné usilování vrchnosti o vypátrání a usvědčení pachatele bylo křižováno. Nelze proto ani tuto námitku uznati za odŕvodněnou.

Konečně má stěžovatelka za to, že rozsudek nalézacího soudu je stížen zmatkem podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. ve spojení se zmatkem podle § 281 čis. 9 b) tr. ř. (správně jde pouze o zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř.), poněvadž šlo o pokus provedený prostředky nezpŕsobilými přivoditi dokonání činu, neboť Evžen B. jen zdánlivě přijal nabídku obžalované, ale nehodlal ji splniti. Napadený rozsudek sice zjišťuje, že Evžen B. vyzvání obžalované přijal jen na pouhé zdání a pak o něm učinil oznámení četnictvu, tedy že vyzvání obžalované zůstalo bez ŕčinku. Je-li však zmáteční stížnost toho názoru, že rozsudkem zjištěné působení obžalované na Evžena B-a neodpovídá pojmu svádění podle § 9 tr. zák., ježto prý šlo o prostředek nezpŕsobilý k pohnutí Evžena B-a ke spáchání zločinu podle § 214 tr. zák., pak je na omylu. Ke svádění podle § 9 tr. zák. stačí jakýkoli pokus působení na vůli jiné osoby za tím ŕčelem, aby byla pohnuta ke spáchání ŕčitého trestného činu, tedy nejen rozkaz či najmutí, ale i výzva nebo dokonce jen žádost. Zásady o zpŕsobilosti či nezpŕsobilosti prostředků, k pokusu deliktu použitých, nepřicházejí vůbec v ŕvahu při nedokonaném svádění k trestnému činu podle § 9 tr. zák., který je samostatnou všeobecnou formou trestného jednání (delictum sui generis). Nelze proto vytýkati napadenému rozsudku mylné právní posouzení věci, shledal-li ve zjištěném působení obžalované na Evžena B-a svádění podle § 9 tr. zák. Že toto působení zůstalo bez výsledku, není na závalu, neboť nedokonané svádění podle § 9 tr. zák. právě předpokládá, že působení pachatelovo na cizí vůli zůstalo bez výsledku. Proto nebyl v žádném z uvedených směrŕ porušen zákon a v dŕsledku toho netrpí rozsudek nalézacího soudu vytýkaným zmatkem.

Čís. 4900.

Vyráběním ve smyslu § 24 (1) zák. čis. 9/1924 je, pokud jde o výrobce amatéra, každá opěťovaná činnost; stačí vyrobení tří radiotelefonických přijímačŕ z ochoty a bez ŕplaty.

Povolení k přechovávání nenahrazuje povolení k výrobě.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1934, Zm I 819/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ŕstním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 7. července 1933, jímž byl obžalovaný podle